

Přijetí eura není pro Česko výhodné, shodují se ekonomové

- CZ24 News | 31. prosince 2021

ČESKO: Přijetí eura by nyní nebylo pro Českou republiku výhodné, domnívají se odborníci oslovení ČTK. Důvodem je podle nich především ztráta samostatné měnové politiky České národní banky a stabilizační funkce samostatné české měny a také aktuální stav veřejných financí. Nejistý je také podle nich vývoj ekonomiky eurozóny po skončení pandemie koronaviru nebo politika Evropské centrální banky. Na druhou stranu přijetí jednotné evropské měny by podle ekonomů ještě více snížilo transakční náklady podniků a úplně zrušilo riziko výkyvů kurzu koruny. Nicméně ČR podle nich aktuálně neplní podmínky stanovené pro přijetí eura, například právě u veřejných financí.

Přijetí eura je tak podle odborníků nutné zvážit a načasovat. Navíc je to podle nich především politické rozhodnutí, což dlouhodobě uvádí například i Česká národní banka. Zástupci nové vlády však již dříve uvedli, že přijetí eura neplánují. Česko podle nich nesplňuje podmínky pro přijetí eura a pro zemi to také prozatím není výhodné. Přijetí společné evropské měny je tak spíše až otázka pro další vládu, uvedli.

„V současné době rizika a náklady výrazně převyšují potenciální přínosy. Debatu o přijetí eura by bylo možné otevřít v případě, pokud by Evropská centrální banka prokázala schopnost udržet inflaci pod kontrolou a pokud by byl dokončen koncept bankovní unie v podobě, která nezvýší rizika finanční nestability,“ uvedla předsedkyně Národní rozpočtové rady Eva Zamrazilová. Dále je podle ní nutné odhadnout náklady, které by se vstupem do eurozóny nesly české veřejné finance. „Zde vyvstává i hlavní domácí úkol ČR – nastavit strukturu veřejných financí tak, aby byly dlouhodobě udržitelné. Fiskální politika by po ztrátě vlastní měnové politiky a měnového kurzu zůstala prakticky jediným nástrojem pro stabilizaci celého národního hospodářství,“ upozornila.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘISPĚT

Přínosy přijetí eura pro ekonomiku, která je obchodně i vlastnický silně provázaná s eurozónou, plynou podle Zamrazilové zejména z poklesu transakčních nákladů a vymazání kurzového rizika. „Tyto přínosy se během posledních patnácti let částečně snížily vlivem tzv. spontánní euroizace, tedy přechodem podniků na přímé transakce nebo úvěrování v eurech,“ uvedla.

V této souvislosti například vláda v koaličním programu plánuje umožnit firmám vést účetnictví a daňovou evidenci v eurech. Nedávná analýza ČNB pak zařadila mezi ukazatele s nízkou mírou rizika

při přijetí eura vedle obchodního propojení využívání eura českými podniky, které dlouhodobě vykazuje mírně rostoucí trend. Na druhou stranu banka upozornila, že vstup do eurozóny by přinesl rizika, která plynou ze ztráty nezávislé měnové politiky České národní banky a stabilizační role kurzu koruny. Problémem je také nedokončená konvergence, tedy přibližování se úrovně, Česka k eurozóně hlavně u cen a mezd.

Evropská měna také tvoří zhruba 58 procent devizových rezerv České národní banky, které ke konci listopadu v korunovém vyjádření činily 3,8 bilionu korun.

Na druhou stranu by se v souvislosti s přijetím eura podle Zamrazilové zvýšila rizika plynoucí ze ztráty nezávislé měnové politiky a vstupu do bankovní unie a objevily se také nové náklady spojené s členstvím v Evropském stabilizačním mechanismu. S přijetím eura by byl podle ní nově spojen i vstup do bankovní unie, jejíž finální architektura není dokončena. „Vzhledem k velmi dobrému fungování bankovního dohledu v ČR by i částečná ztráta pravomocí centrální banky v této oblasti znamenala riziko pro finanční stabilitu,“ upozornila Zamrazilová, která byla i členkou bankovní rady ČNB.

Dalším problémem členství v eurozóně je podle ní povinnost podílet se na Evropském stabilizačním mechanismu, tedy na jejím záchranném fondu. Aktuální odhad výše prvotního okamžité splatného požadavku přitom činí zhruba 50 miliard korun a v případě krize na požádání zaplacení dalších více než 300 miliard korun.

„Pro zavedení eura v ČR lze najít řadu argumentů pro i proti. V součtu by podle mě však zavedení eura v současnosti pro ČR nebylo přínosné, když makroekonomické nevýhody převažují nad mikroekonomickými přínosy. S přijetím eura by totiž česká ekonomika přišla o domácí nezávislou měnovou politiku a tím pádem i o kurzovou flexibilitu, která se již mnohokrát ukázala jako důležitý vyrovnávací mechanismus v krizovějších momentech,“ uvedl analytik společnosti Akcenta Miroslav Novák. Zmínil také, že společný projekt jednotné evropské měny v současné podobě drží od roku 2012 při životě nákupem státních dluhopisů ECB. „Bez podpory ECB by se totiž eurozóna v současném složení jen sotva udržela,“ dodal.

Podle hlavního ekonoma UniCredit Bank Pavla Sobiška by česká ekonomika fungovala obdobným způsobem i uvnitř eurozóny, jak je vidět na příkladu Slovenska. „Dlouhodobě dává přechod na euro pro českou ekonomiku smysl a otázkou je jen nejvhodnější načasování, což má jak ekonomické, tak politické aspekty,“ uvedl.

Podle hlavního ekonoma Natland Petra Bartoně zatím euro ČR přijímat nemůže, protože neplní polovinu kritérií. „Kurz koruny je sice stabilní a úrokové sazby nijak nadměrné, dvě kritéria tedy plníme, ale inflaci máme vyšší, a rozvrácení státních financí v posledních dvou letech nám znemožňuje splnit pravidla pro přijetí,“ uvedl.

Celkově není podle Bartoně také vyjasněné, jak eurozóna vstřebá návrat některých svých členských ekonomik do normálu. Navíc i ubývají i praktické důvody pro přijetí eura, kdy již lidé pro placení využívají platební karty a není třeba měnit hotovost. Také firmy významně napojené na evropský trh si již mnohdy vedou účetnictví v eurech a pojištění proti výkyvům kurzu jsou na finančních trzích stále levnější.

Bartoň ale zároveň upozornil na potenciální a rostoucí nebezpečí nepřijetí eura. Tím může být snaha firem i domácností využít aktuálně nižších úrokových sazeb v eurozóně a vzít si půjčku v eurech. „Cena eura se ale může změnit poměrně dramaticky a rychle, takže nakonec se jim eurodluh může zdražit násobně více než korunový dluh na vyšší úrok,“ upozornil. Dodal, že Česko je zatím jednou z posledních zemí bez eura, která si ještě neprošla negativní zkušeností problémů firem a lidí

zadlužených v eurech. Takovou zkušenost má například Maďarsko během finanční krize.

„V současnosti nejsou známy všechny potenciální závazky, které budou do budoucna pro Českou republiku vyplývat v souvislosti s přijetím eura. Případné rozhodování o načasování vstupu do měnové unie je tak stále doprovázeno významnými nejistotami,“ uvádí i analýza ČNB.

ZDROJ: ČTK / echo24.cz